

LATVIJAS REPUBLIKAS

VALSTS KONTROLE

Reforma bugetară, întocmire buget pe bază de program – lecții învățate

**Oficiul de Audit
Al Republicii Letonia**

Kr.Valdemara Str. 26

Riga, Letonia

LV-1010

Telefon: +371 7017500

Fax: +371 7017673

lrvk@lrvk.gov.lv

<http://www.lrvk.gov.lv>

**Inguna Sudraba
Auditor General**

19 ianuarie 2006

Principalele Motive ale Schimbării

➡ **Lipsa resurselor**

➡ **Aderarea la UE:**

- **condițiile generale de aderare la UE**

- **sistem adecvat de control financiar pentru asistența financiară UE**

➡ **Respectarea principiilor generale aplicabile bugetului:**

- **sistem sigur de control financiar**

- **politică de implementare profitabilă**

Principalele provocări

- ➔ **Independența procesului de stabilire a bugetului de procesul politic**
- ➔ **O disciplină financiară slabă și lipsa unui proces bugetar continuu**
- ➔ **Gestionare financiară și sistem de control insuficiente**

Obiective

- ➔ Implementarea unei politici fiscale multi-anzuale care să asigure o legătură adecvată cu bugetul anual
- ➔ Asigurarea disciplinei financiare (deficitul vizat, rata PIB) în special atunci când Letonia trebuia să respecte criteriile stricte stabilite de UE
- ➔ Asigurarea faptului că toate costurile planificate reflectă efectiv prioritățile guvernului și corespund intențiilor
- ➔ Îmbunătățirea calității, eficienței și efectivității serviciilor publice

Realizări majore (1)

- ➡ **1993 – înființarea Trezoreriei centrale**
- ➡ **1994 – aprobarea cadrului legal : Legea Administrării Financiare și a Bugetului**
- ➡ **1997 – introducerea “programului” de bugetare cu alocarea resurselor, bazat pe:**
  - **principiul planului financiar lunar**
  - **clasificarea detaliată a costurilor funcționale, economice și organizaționale**

Realizări majore (2)

- ➡ 1998 – cererile miniștrilor legate de buget sunt conforme cu prioritățile Guvernului
- ➡ 1999 – implementarea sistemului aplicat de evaluare a programului
- ➡ 2001 – implementarea cadrului procesului de planificare și bugetare pe termen mediu
- ➡ 2002 – înființarea unui sistem intern de audit cuprinzător în administrația publică

Abordarea bugetului reformat (1)

- ➡ **Planificarea politicii fiscale pe termen mediu:**
  - **previziuni ale venitului macroeconomic și public pe cinci ani**
  - **planificarea bugetului multi-anual la nivel de Ministere**
  - **cadrul politicii fiscale – disciplină pentru deciziile guvernului pe baza resurselor reale**

Abordarea bugetului reformat (2)

➡ Procesul de stabilire a priorităților:

- recunoașterea limitării resurselor
- asigurarea de finanțare la luarea angajamentelor
- vitarea principiului de finanțare doar atunci când există surplus
- respectarea principiului priorităților limitate ale guvernului
- asigurarea unei coordonări puternice politice

Abordarea bugetului reformat (3)

➡ Abordarea programului :

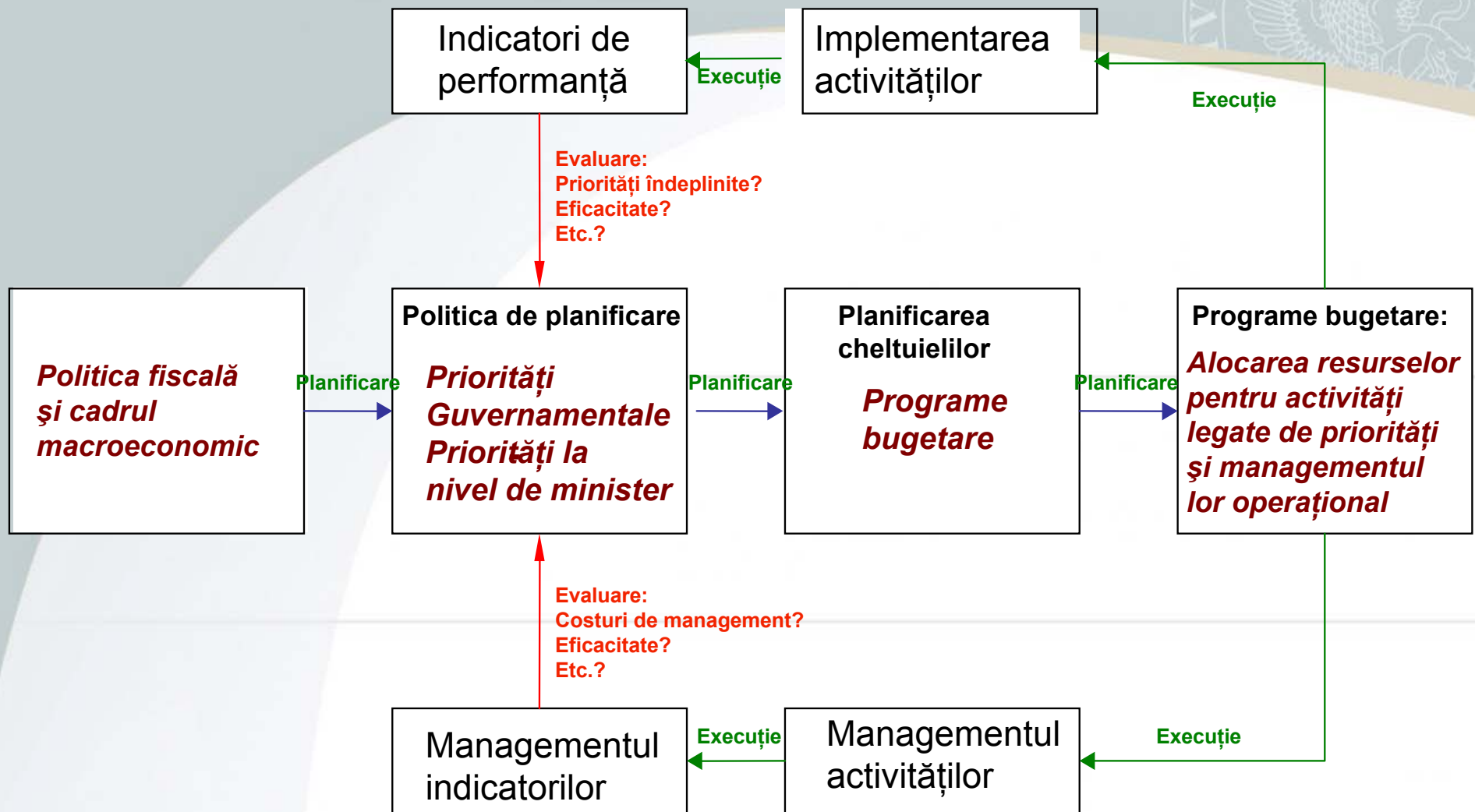
- programele de buget reflectă prioritățile guvernului
- programul de buget grupează activități similare sau conexe
- stricta coordonare a programelor pentru evitarea întrepătrunderilor / duplicării
- evaluarea performanței și administrării

Abordarea bugetului reformat (4)

➡ Natura programării bugetului :

Planificarea și executarea bugetului reformat fac posibilă alocarea venitului și cheltuielilor în cadrul programului *legat de prioritățile Guvernului* precum și *identificarea responsabilității manageriale* pentru resursele alocate și rezultatele atinse.

Abordarea bugetului reformat (5)

Concluzii

- ➡ **Declarare clară a Guvernului a politicii fiscale și cadrului macroeconomic pe termen mediu și lung**
- ➡ **Legătura dintre stabilirea bugetului și stabilirea priorităților**
- ➡ **Clasificarea estimărilor de buget pentru facilitarea analizei politice și promovarea responsabilității**